

NIEUWSBRIEF 4

Protestantse Kerk Classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne

---

Classispredikant
Ds. Marco Luijk
m.luijk@
protestantsekerk.nl
06-52335285

Scriba
Bert Drost
0183-500343
classisscriba-noord-
brabant-limburg-reunion-
wallonne@
protestantsekerk.nl

Door deze Nieuwsbrief wil het Breed Moderamen van de classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne kerkenraden, predikanten, kerkelijk werkers en andere belangstellenden informeren over ontwikkelingen en activiteiten in en rondom de classis. Stuurt u deze nieuwsbrief a.u.b. door naar anderen waarvan u denkt dat ze er belangstelling voor hebben.

Kwetsbaarheid

Haar TED-talk 'De kracht van kwetsbaarheid' is een van de meest bekeken ooit (https://www.ted.com/talks/brene_brown_on_vulnerability?language=nl). Ik heb het over Brene Brown, de Amerikaanse hoogleraar die boeken schreef als 'De kracht van kwetsbaarheid', 'De moed van imperfectie', 'Sterker dan ooit' en 'Verlangen naar verbinding'. Wat deze vrouw zo interessant maakt, is dat haar uitleg van kwetsbaarheid raakt aan de uitleg van kracht in zwakheid bij Paulus.

In haar onderzoek naar menselijke gevoelens als schaamte, moed en kwetsbaarheid, ontdekt Brown dat er een relatie bestaat tussen het menselijk vermogen om in liefde en verbondenheid te leven en de bereidheid om zichzelf kwetsbaar op de stellen. Op dit punt echter loopt Brown vast, niet alleen in haar onderzoek maar ook in haar persoonlijk leven.

Als ze gaat praten met een psycholoog, ontdekt ze een ongemakkelijke waarheid over zichzelf: deze crisis komt voort uit haar instinctieve weerzin tegen alles wat met kwetsbaarheid te maken heeft. Ze is opgegroeid in een Texaanse familie die als motto heeft 'eerst schieten dan praten' en ze raakte tijdens haar studie maatschappelijk werk geboeid door wetenschappelijk onderzoek vanwege de pretentie dat onderzoek 'harde feiten' kan aanleveren. Wat wetenschap voor haar aantrekkelijk maakte, was dat ze vanuit een houding van distantie (afstand) menselijk gedrag kon onderzoeken. Langzaam maar zeker komt Brown tot het inzicht dat haar leven en haar onderzoek verandert: je kunt kwetsbaarheid alleen onderzoeken als je ook bereid bent om jezelf kwetsbaar op te stellen. Ze besluit haar bevindingen te delen - inclusief haar persoonlijke onzekerheid daarover - zie de ted-conferentie (dit is een inspirerend betoog).

In haar boek *De kracht van kwetsbaarheid* vertelt Brown wat ze als mens en als onderzoeker heeft geleerd. Kwetsbaarheid is voor haar het elementaire, menselijk gevoel dat ons bestaan broos en breekbaar is. Cruciaal is hoe we met dat gevoel omgaan. Brown daagt haar lezers uit om het gevoel van kwetsbaarheid niet te negeren maar het voluit te erkennen omdat het ons toegang geeft tot een dimensie van ons bestaan, die we anders niet kunnen kennen: de kwetsbaarheid van het leven zelf. Met de erkenning van kwetsbaarheid zien we het pijnlijke en het verdrietige in ons leven onder ogen. Het leven is broos en breekbaar en er is geen mens die niet ergens in het leven gewond en gekwetst is geraakt.

Waar Brown het over heeft, is dat mensen gevoelens kunnen delen. En dat de verbinding juist ontstaat waar mensen eerlijk zijn over wat er in hen leeft, en misschien nog wel het meest waar mensen niet alleen succesverhalen vertellen maar spreken over hun imperfectie, over hun moeite, pijn, verdriet, schuld. Natuurlijk niet met de eerste de beste. Er moet wel vertrouwen zijn dat de ander ook begrijpt wat je vertelt en er respectvol en empathisch mee omgaat. Maar soms zijn er ineens van die gesprekken tussen mensen waarin ze onverwacht openhartig zijn naar elkaar. En dan kan er iets gebeuren. Dan zijn mensen geraakt, bewogen. Het doet iets met ze. En terwijl het om iets gaat waar je de tranen van in je ogen krijgt, ervaar je tegelijkertijd dat het goed is om dit te delen, om je hart te openen.

Niet mijn deugdzaamheid opent mij op de eerste plaats voor God, maar mijn zwakheid, mijn machteloosheid, ja zelfs mijn zonde. (Anselm Grün, Spiritualiteit van beneden, 7)

Paulus draait alles om. Wat krachtig lijkt is zwak, en In Christus blijkt wat dwaas en zwak leek, wijs en krachtig te zijn. (1 Kor. 1) Hij voert dit terug op de kruisiging van Christus en de opstanding. Wat zwak leek overwint toch. Alles van waarde is weerloos, dichtte Lucebert na de oorlog. Jezus de gekruisigde is weerloos, en toch gaat er een kracht vanuit die de wereld, die mensen verandert. Mensen worden er door geraakt, zoals mensen geraakt kunnen worden door elkaars verhaal, en de wereld verandert er door.

Deze kracht is anders dan het fysieke of verbale geweld dat machtigen en aanzienlijken van deze wereld plegen te gebruiken: het is een kracht die de waardigheid ziet van wat broos en breekbaar is en daarmee ook het geweld van de machtigen ontkracht. De man aan het kruis is ook een oordeel over het geweld op deze wereld. Bij kracht in zwakheid kun je denken aan die man die voor een tank stond op het Plein van de Hemelse Vrede. Of aan het geweldloze van verzet van Gandhi en zijn volgelingen tegen het brute optreden

door de Engelsen. Ze werden doodgeschoten en toch veranderde er iets: de Engelsen kwamen tot inzicht en lieten India zelfstandig worden.

Wat kleiner: in de gemeente van Jezus Christus delen we onze levensverhalen met elkaar, weten we dat mensen kwetsbare wezens zijn, en weten we ons ondanks falen en feilen, ondanks moeite en verdriet, gezegend in ons leven. En weten we ons gekend in wat wij doormaken, en verder nog: weten wij ons bemind, weten wij dat het goed is dat wij er zijn, omdat er Een is die ons oneindig teder roept bij onze naam.

Als Jezus zich bekend maakt aan Thomas laat hij hem zijn wonden zien in zijn handen en zijn zijde. Pas dan weet Thomas dat Jezus de gekruisigde tegelijkertijd de Opgestane is. Hij herkent Hem aan zijn wonden, en het lijkt wel of hij hem herkent in zijn wonden, omdat die corresponderen met zijn eigen verwond zijn aan het leven.

Deze kracht van de Messias werkt tot nu toe door. Nog steeds staat Jezus zomaar in ons midden en laat Hij ons als Opgestane zijn wonden zien. Misschien is het zo iets wat Brene Brown bedoelt met de kracht kwetsbaarheid. Dat mensen diep met elkaar verbonden zijn in het herkennen en erkennen van het gewond raken aan dit leven, en dat het delen hiervan mensen juist verbindt en ze weer in hun kracht zet.

Een goede herfsttijd gewenst!

Ds. Marco Luijk

Voorzitter Classicale College voor de Visitatie stelt zich voor

In de vorige nieuwsbrief heeft ds Marco Luijk al vermeld dat ondergetekende als voorzitter voor het Classicaal College voor de Visitatie is benoemd en beroepen. Het beroep heb ik in juli jl. aangenomen. En in een feestelijke dienst ben ik op 1 september jl. door ds Marco Luijk bevestigd in het ambt van predikant-voorzitter van het Classicaal College voor de Visitatie.

Grote kans dat u mij nog niet kent, vandaar dat ik mij graag wil voorstellen in deze nieuwsbrief.

In 1993 ben ik begonnen als studentenpredikant bij de toenmalige ESK in Eindhoven (het huidige 'Tint'). Het was, komend van boven de rivieren, mijn eerste kennismaking met het zuiden. Die is zo goed bevallen, dat ik niet meer uit Noord-Brabant vertrokken ben. Achtereenvolgens ben ik predikant van de Gereformeerde Kerk van Waalwijk (nu inmiddels Protestantse gemeente Waalwijk) geweest, geestelijk verzorger in het Catharina-ziekenhuis te Eindhoven en nu ben

ik sinds acht jaar part-time predikant van de Protestantse gemeente Deurne en sinds 5 jaar ben daarnaast één dag in de week werkzaam in de Protestantse gemeente Gemert-Boekel.

Sinds 1 september heb ik de part-time functie van voorzitter van het Classicaal College voor de Visitatie aanvaard. Het is een nieuwe functie, die is ontstaan na de herinrichting van onze organisatie, genaamd Kerk 2025. In de vorige nieuwsbrief kon u uitgebreid lezen wat de taak van de voorzitter inhoudt. Die betreft, kort gezegd, het leiding geven over het College voor de Visitatie. Daarnaast heeft de voorzitter, samen met het college ook tot taak, zoals het in de Kerkorde en ordinantiën staat: 'het bevorderen van de ontmoeting van gemeenten in de

ringen'. Inmiddels heb ik de eerste uitnodigingen voor ringbijeenkomsten binnen en heb ik een begin gemaakt met het bezoeken van de bijeenkomsten.

Verder ben ik als voorzitter adviseur van het Breed Moderamen van de Classis en komen wij als voorzitters van alle colleges maandelijks bijeen in het Generaal College voor de Visitatie. Bij alle werkzaamheden tenslotte, is het overleg met de classispredikant van wezenlijk belang.

Mocht u contact met mij willen opnemen, dan kan dat via mijn e-mail adres: a.rebel@protestantsekerk.nl

ds Ada Rebel

Het belang van de ring

De ringen in onze classis zijn zo'n beetje allemaal opgestart en dat is verheugend nieuws!

Ik geloof in de ring. We zijn geen kerk als we ons terugtrekken op ons eigen erf. We zijn als gemeente deel

van een groter geheel, zelfs wereldwijd hebben we broeders en zusters. Maar het begint dicht bij huis, bij de ontmoeting met de buurgemeenten en horen van elkaar wat er leeft en speelt. En om een geloofsgesprek te voeren.

De ringen zijn bedoeld om elkaar te ontmoeten en om *best practices* te delen. En ook om te delen hoe je met bepaalde zaken omgaat. Het is goed wanneer er inspirerende bijeenkomsten zijn waar niet alleen ambtsdragers komen, maar zeker ook gemeenteleden. Zoals woensdagavond 2 oktober in Uitwijk, waar prof. Maarten Wisse een verhaal vertelde over 'De bijbel in het midden' en waar een viertal aansprekende workshops waren die door predikanten werden geleid.

Een ander aansprekend voorbeeld was de avond met dorpskerkenambassadrice Mathilde Meulenstein in Heeswijk Dinther op 12 september. Op 23 oktober is zij in Best op de ring.

De ring werkt goed wanneer er een stuurgroep is, en plannen en een verhaal. De werkgemeenschap, zo staat in de kerkorde, heeft als bijzondere taak het bevorderen van de samenwerking van en de uitwisseling tussen gemeenteleden die deel uitmaken van dezelfde ring. (ord. 4.18.2) De predikanten kunnen samen met ambtsdragers of gemeenteleden een avond organiseren.

Het is niet de bedoeling dat er een vergadering bij komt, maar dat deelnemers van de avond enthousiast terugkomen.

Ik geloof dat we met de ring iets moois in handen hebben. Het is mijn overtuiging dat we alleen samen kerk kunnen zijn.

Consideraties

Een document met een samenvatting van de wijzigingen als gevolg van de consideraties is beschikbaar via de classispredikant.

Cyclus bezoeken

Bij de rondgang langs de gemeenten is het na het eerste jaar mijn indruk dat de leden van de kerkenraden het bezoek van de classispredikant - en regelmatig samen met een lid van het Breed Moderamen - doorgaans op prijs stellen. Het is nuttig om met elkaar stil te staan bij wat goed gaat, waar zorgen over zijn, wat de essentie van kerk zijn is en hoe er naar de toekomst wordt gekeken. De sterke punten van de gemeenten zijn zonder uitzondering de gemeenschapszin, de warmte en betrokkenheid, de pluriformiteit binnen de gemeente, de kerkdiensten en de vele activiteiten van het kerk zijn

door-de-weeks. Het samen gemeente zijn terwijl er wel degelijk verschillen zijn, is een belangrijk kenmerk én kracht van de protestantse gemeenten in het zuiden. Er is veel 'ruimte'. De zorg zit op het punt van het vinden van ambtsdragers en het wegblijven van jongere generaties. Het punt waar de dorpskerkenbeweging zich voor inzet - het gesprek over de plaats van de kerk in het dorp (of de stad) - is een punt waar men niet overal aan toekomt, maar wat wel wezenlijk is in deze tijd. Het gesprek over de toekomst van de kerk is niet eenvoudig maar wel noodzakelijk. Wat opvalt, is dat er soms nauwelijks energie is om iets verder te kijken dan wat op dit moment speelt. De wil is er doorgaans wel.

Met het oog op deze ontwikkelingen is het goed dat de dorpskerkenambassadeur een ronde maakt langs ringen en gemeenten om het gesprek hierover te voeren. In de gedachtegang van de dorpskerkenbeweging is er een perspectiefwisseling nodig. Kerkgemeenschappen neigen er naar zich naar binnen te keren, zeker in deze tijd waarin het werk met steeds minder ambtsdragers gedaan moet worden. Toch is nodig dat we ons als kerk meer naar buiten keren. De kwestie is urgent om meerdere redenen.

- Omdat er buiten de gemeente bondgenoten te vinden zijn met wie je als kerk dingen samen op kunt pakken
- Omdat er meer goodwill t.a.v. de kerk is dan je zou verwachten
- Omdat er altijd kansen zijn
- Omdat de kerk er niet voor zichzelf is, maar voor de wereld.

Het begrip 'leefbaarheid' kan helpen in de gedachtenvorming over de plaats van de kerk in de samenleving. Waar kan de kerk bijdragen aan de leefbaarheid in het dorp of een plaats? Met als motto het licht niet onder de korenmaat te plaatsen in een tijd waarin zoveel mensen op zoek zijn naar zingeving en betekenis in hun leven.

De bijeenkomsten met de dorpskerkenambassadeur zijn van harte bij u aanbevolen!

Classispredikant aanwezig bij 75 jaar bevrijding

Op 12 september werd herdacht dat Mesch de eerste plaats was die bevrijd werd in Nederland.

De gouverneur steekt het vrijheidsvuur aan.

Op 13 september was er een kerkdienst in Houthem in aanwezigheid van veteranen.

Als classispredikant heb ik namens de Protestantse Kerk in Nederland onze diepste dankbaarheid uitgesproken voor de bevrijding en stilgestaan bij de vele mannen die gesneuveld zijn in de strijd voor de

vrijheid. Ds. Harrie de Reus leidde de indrukwekkende dienst samen met zijn katholieke collega.

Amerikaanse militairen dragen de vlaggen uit na afloop van de dienst.

In het vervolg van deze nieuwsbrief nieuws uit de Waalse kerken en meer kerkelijk nieuws waar u wellicht in geïnteresseerd bent.

Een goede herfst en een hartelijke groet,
Ds. Marco Luijk, classispredikant

m.luijk@protestantsekerk.nl

tel. 06 52 33 52 85

Nieuws vanuit de Waalse Kerken

De Waalse Kerken in Nederland vormen een uitermate kleine minderheid binnen de PKN waar zij integraal deel van uitmaken. De wortels liggen in de 16de en 17de eeuw toen Franstalige protestanten uit de Zuidelijke Nederlanden en uit Frankrijk (Hugenoten) verdreven werden. Het hoofdkenmerk van het twaalfstal kerken verspreid over het hele land is het houden van Franstalige kerkdiensten. Een aantal belangrijke ontwikkelingen zijn gaande: op 22 september werd de prachtig gerestaureerde Waalse Kerk van Haarlem feestelijk in gebruik genomen. De dienst was feestelijk. De kleine gemeenschap van Haarlem mag trots op haar 'Temple' zijn. Het gebouw zal intensief door de week voor allerlei doeleinden gebruikt worden maar je kunt er niet om heen. Dit is een indruk makende kerk. Een andere ontwikkeling is dat er vanuit de Commission Wallonne (zeg maar het Dagelijks Bestuur van de Ring 'Réunion Wallonne') intensieve aandacht naar alle kerken gegeven wordt om ervoor te zorgen dat de kerken zich volledig kunnen vinden in en volledig kunnen aansluiten op de nieuwe kerkorde. De kringontmoetingen van dit jaar hadden als thema Spiritualiteit (niet in God geloven maar God beleven) en Diaconie (God beleven in het daadwerkelijk helpen zonder de ander als een hulpobject te zien). Een kleine 'revolutie' vond vrij ongezien plaats toen laatst begin september ds. Joost Röselaers aan de kleine Waalse Kerk van Arnhem verbonden werd. Ingewijden onder ons weten dat ds. Röselaers ook (!) predikant is binnen de Remonstrantse Kerk en een geziene figuur binnen het debat gaande over de relatie tussen religie en samenleving. De afstand die altijd sinds 1619 tussen Remonstranten en de 'Vaderlandse Kerk' bestaan heeft, is nu in principe afgedaan. Preciezen en rekkelijken moeten elkaar toch in Christus' naam kunnen vinden. De Waalse Kerk van Arnhem is in die zin een pioniersplek geworden. De

predikanten van de Waalse Kerken hebben zich onlangs een paar dagen in het klooster van Chevetogne teruggetrokken om ook na te denken over de rol van de Nederlandse taal binnen de kerkdiensten. Geconstateerd werd dat we daar ruimhartig en flexibel mee omgaan maar ook een bepaalde mate van ruggengraat hebben. De francofonie maakt deel uit van de hardcore van de Waalse Kerken maar je kunt beter spreken in het Nederlands dan zwijgen in het Frans (il vaut mieux se parler en néerlandais que se taire en français). Wat iedereen in volle borst kan zingen en waar menig Waalse kerkdienst mee eindigt is: “À Toi la gloire, O Ressuscité” (U zij de glorie). Uiteindelijk is dat de basis van alle kerken!

Ds. Henk Spoelstra (Waalse predikant van Amsterdam en Haarlem) geeft hier de zegen aan de Waalse predikant van Arnhem, Joost Röselaers.

ds. Hartman Out (Waals predikant van Den Haag)

Verder nieuws:

Blik naar buiten bijeenkomst 23 november Veldhoven 10.00 uur

Hoe zijn we als kerk van betekenis in een veranderende samenleving, waarin het niet vanzelfsprekend is dat mensen geloven of naar de kerk gaan? Hoe houd je als kerk de blik naar buiten en ben je niet alleen gefocust op interne zaken? Hoe kunnen we relevant blijven als kerk, ook door middel van kleine initiatieven?

Vanuit het Landelijke Dienstencentrum wordt op zaterdagochtend 23 november het missionair/diaconale evenement Blik naar Buiten georganiseerd. Het evenement vindt plaats in de Immanuëlkerk in Veldhoven. Tijdens deze dag zullen er workshops zijn van o.a. Otto Grevink en ds. Harrie de Reus. De classispredikant ds. Marco Luijk zal een lezing houden onder de titel: **De kerk naar buiten in Noord-Brabant en Limburg**

<https://www.protestantsekerk.nl/evenementen/blik-naar-buiten>

Meer over de bevrijding in Zuid Nederland

13 september 2019 19.30 uur herdenking van de bevrijding van Maastricht

Voor de officiële herdenking van de bevrijding van Maastricht op 13 september 1944 heeft de classis een uitnodiging gekregen. De herdenking was op het Koningsplein waar het provinciale herdenkingsmonument WO II staat. De kerken werden vertegenwoordigd door de Bisschop en Em. Bisschop van Roermond, de deken van Maastricht en Elly de Haan - Verduyn als vice-preses van de Classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne.

Na het officiële gedeelte met toespraken van de Gouverneur van Limburg, de burgemeester, de staatssecretaris van defensie en een afgevaardigde van het Old Hickory commando (DE bevrijders van Maastricht) werden er diverse kransen gelegd.

Na een korte pauze met koffie was er een openluchtspel wat de loop van de oorlog weer gaf. Een mooie en respectvolle avond.

15 september 2019 oecumenische viering “Verdraagzaam”

Omdat er geen kerkelijke viering werd gehouden door het organiserend comité heeft de Raad van Kerken Maastricht dit opgepakt en zondag 15 september een oecumenische viering van Woord en Gebed gehouden in de St. Jan aan het Vrijthof. Acht kerkgenootschappen hebben samen deze viering verzorgd en wel:

Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland te Maastricht
Oud-Katholieke Kerk in Maastricht en Eindhoven
Nederlands Gereformeerde Kerk vrijgemaakt Maastricht
Remonstrantse Gemeente Zuid-Limburg
Oecumenische Basisgroep Maastricht
Rooms Katholieke Kerk Maastricht
Armeens apostolische Kerk Maastricht
Leger des Heils

Als thema is gekozen: “Verdraagzaam”. Zonder verdraagzaam te zijn is er geen vrede en wij zijn nu net zo blij dat het hier 75 jaar vrede is en dat willen we ook graag zo houden.

Bij de intrede hadden alle voorgangers een gekleurde kaars in de hand. Deze werd aangestoken aan de paaskaars en op de liturgische tafel geplaatst bij de kaars van de Raad van Kerken Maastricht. De paaskaars staat symbool voor de aanwezigheid van Christus in de viering. We hebben allemaal dezelfde Christus, maar we zijn wel een veelkleurige kerk. Die veelkleurigheid wordt verbeeld door de gekleurde kaarsen. Tijdens het aansteken werd gezongen: “Als alles duister is ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft.”

Verder was er prachtige Armeense muziek van het Komitas Quartet, heeft de cantorij van de NGK en het mannenensemble St. Jan prachtig gezongen begeleid door piano of orgel. Een prachtige dienst in een volle kerk, dit in aanwezigheid van

de gouverneur, die de kerkdienst zo belangrijk vond dat hij hiervoor tijd heeft vrij gemaakt in zijn drukke agenda.

Elly de Haan-Verduyn

Kijk ook eens op de website van de PKN:

<https://www.protestantsekerk.nl/nieuws>

Dorpskerken hebben goud in handen

https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/dorpskerken-hebben-goud-in-handen/?utm_source=nieuwsbrief_protestantse_kerk&utm_medium=nieuwsbrief

<https://www.protestantsekerk.nl/thema/dorpskerkenbeweging>

Duitse theologen: katholieken en protestanten kunnen samen avondmaal vieren

Een werkgroep van vooraanstaande Duitse theologen vindt dat protestanten en rooms-katholieken bij elkaar avondmaal en eucharistie moeten kunnen vieren. Dat meldt het Nederlands Dagblad.

De werkgroep publiceerde deze week een document waarin nadrukkelijk gezocht wordt naar verbinding. Het document begint al met te stellen dat protestanten en katholieken één zijn door de doop. Er wordt in het document uitgebreid ingegaan op de vraag of deze wederzijdse dooperkenning model kan staan voor de vraag rondom eucharistie/avondmaal.

Verschillen in de viering van avondmaal/eucharistie zijn volgens de theologen niet problematisch: reeds in de Bijbel en in de vroege kerk was er een grote verscheidenheid aan liturgische vormen. De werkgroep wil dan ook uitdrukkelijk niet streven naar één gezamenlijke vorm, maar de bestaande vormen in hun legitieme diversiteit erkennen.

De bisschop van onze partner Kurhessen Waldeck, Martin Hein, heeft aan dit rapport bijgedragen.

Link:

https://www.ekkw.de/aktuell/meldung/aktuell_29262.htm

<https://bistuLimburg.de/beitrag/gemeinsam-am-tisch-des-herrn/>

Dominee uit Helmond vertaalt Bijbel voor ongelovigen: Spirituele verhalen voor mensen die 'niks' zijn

Een boek met spirituele verhalen voor mensen die ongelovig zijn: dat schreef dominee Corine Beeuwkes van de protestantse gemeente in Helmond. Het boek komt op 1 september uit, maar er volgt ook een podcast.

Er zijn ook aan ongelovigen spirituele verhalen te delen, vindt Beeuwkes. Ze merkt dat vooral de jongere generaties zich steeds vaker afvragen wat de zin van het leven is. De laatste jaren is ze daardoor steeds meer een zingevingcoach geworden, in plaats van dominee. De stap naar het schrijven van dit boek was daardoor niet groot.

De schrijvende dominee vertelt haar verhaal aan het Eindhovens Dagblad: "Ik ben nu dertig jaar predikant en dit heb ik eigenlijk altijd gezocht. We hebben hier in Helmond in de kerk de vitrages opengeschoven en de deur wagenwijd opengezet. We hebben een plek in de wijk, we hebben contact met de katholieke kerk en met moslims. Ik hou van die openheid. Het instituut kerk heeft denk ik wel de langste tijd gehad. Maar de gemeenschap, de plek waar je met vragen over de zin van het leven terecht kunt, die plek blijft."

<https://www.ed.nl/helmond/dominee-uit-helmond-vertaalt-bijbel-voor-ongelovigen-spirituele-verhalen-voor-mensen-die-niks-zijn-a59571d9/>

Kerk naar buiten

Samen leren over missionair kerk-zijn in de eigen omgeving

Als je als geloofsgemeenschap meer wilt betekenen voor mensen in de buurt, ga dan samen met andere gemeenten uit uw regio op avontuur. De dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk nodigt u uit om met een aantal mensen uit uw kerkenraad deel te nemen aan een leertraject met andere gemeenten uit de buurt.

Veel gemeenten verlangen ernaar om zowel in de eigen gemeente als in de omgeving het evangelie handen en voeten te geven. En er gebeuren hele mooie dingen op dit gebied. Maar makkelijk is dat niet altijd. Er zijn ook belemmeringen. Want veel andere zaken vragen ook om aandacht. En van theorie naar praktijk, dat is soms ook even zoeken. En hoe reflecteer je op die praktijk? Aan goede bedoelingen ontbreekt het vaak niet, maar hoe kom je tot actie? Hoe zorg je dat gemeenteleden zich enthousiast en gemotiveerd inzetten voor de kerk en voor het dorp of de wijk? En dat uw gemeente vitaal blijft of wordt? En tegelijk: hoe zorg je dat de gemeente niet zichzelf voorbij rent, terwijl er nog zoveel meer dingen te doen zijn?

Als een kerkenraad meedoet aan een regionale leergemeenschap merk je dat je er als gemeente niet alleen voor staat. Als kerkenraden van een ring - of deel van een ring - meedoen aan een leergemeenschap is ook mogelijk. In de ontmoeting met andere kerkenraden deel je ervaringen en vragen, bemoedig je elkaar en leer je van elkaar.

Opbrengst Deelname aan een missionaire leergemeenschap vraagt een investering in tijd en geld. Wat maakt die investering de moeite waard? 1. Na afloop weet u (nog beter) wat

er leeft in de omgeving van de gemeente. 2. Na afloop hebt u kennis gemaakt met een grote variatie aan manieren om missionair te zijn en kunt u onderbouwd aangeven welke manier van missionair-zijn past bij uw gemeente. 3. U hebt kennis en vaardigheden opgedaan om in uw gemeente niet alleen met losse activiteiten aan de slag te gaan, maar vooral ook een missionaire cultuur te stimuleren. 4. U hebt praktisch geoefend in het bouwen van een netwerk en relaties met mensen die niet zoveel met de kerk hebben.

Om dit te bereiken concentreert het programma van de leergemeenschap zich op drie aspecten van kerk-zijn in de eigen omgeving. 1. Visie op Gods missie en de rol van de gemeente daarin 2. Kennen van de context, de eigen omgeving waar je woont, leeft en kerk bent 3. Leiding geven aan de eigen gemeente

Enthousiaste reacties

De afgelopen jaren is een aantal keren ervaring opgedaan met kerkenraden die een dag met elkaar optrekken. De reacties waren erg enthousiast. We horen maanden later terug van deze mensen: “Die kerkenraadsdagen zijn hoogtepunten voor ons. Er moet gezocht worden naar meer van dat soort ontmoetingen, waarbij je elkaar stimuleert en bevraagt.”

Men waardeert het enorm dat er goede sprekers zijn, dat mensen kunnen sparren met elkaar en inspirerende verhalen horen. Deze positieve ervaringen zijn de aanleiding geweest om te kijken of de dienstenorganisatie in 2019 kerkenraden op een meer structurele manier kan ondersteunen op missionair vlak.

Leergemeenschap Een leergemeenschap bestaat uit vijf tot tien kerkenraden. Per kerkenraad doen idealiter de predikant of kerkelijk werker en circa drie ambtsdragers mee. Gemeenteleden die een sleutelrol spelen in het missionaire werk in de gemeente zijn ook welkom om mee te doen. Deze groep mensen trekt twee jaar met elkaar op. De leergemeenschap gaat van start met een tweedaagse in een sfeervol hotel in Soesterberg. Daarna ontmoeten deze kerkenraden elkaar drie keer per jaar in hun eigen regio.

Binnen de leergemeenschap formuleert elke kerkenraad leervragen vanuit de eigen praktijk. Vervolgens helpen kerkenraden elkaar, door elk jaar een paar keer bewust stil te staan bij wat het betekent om missionair te zijn. Voor elke bijeenkomst wordt ter voorbereiding stilgestaan bij een inhoudelijk thema. Tijdens de bijeenkomsten worden ervaringen uitgewisseld. En er komen inspirerende praktijkverhalen aan bod. Experts op het vlak van missionair werk begeleiden de leergemeenschap. Onderdeel van de leergemeenschap is ook dat een gemeentebegeleider twee keer een bezoek brengt aan de gemeente, voor advies en begeleiding. Als kerkenraad bepaal je uiteindelijk zelf op welke manier je van betekenis wilt zijn in de buurt.

Gevraagde bijdrage De kosten voor deelname aan de leergemeenschap hebben betrekking op een tweedaagse bij de start, vijf bijeenkomsten in de eigen regio en twee keer een bezoek door een gemeentebegeleider aan de eigen gemeente. Momenteel wordt onderzocht of gemeenten subsidie voor deelname kunnen krijgen. Daarnaast is er een eigen bijdrage per deelnemer van € 185 per persoon, voor het traject van twee jaar.

Meer informatie We hopen dat rond januari 2020 een aantal gemeenten dit avontuur wil aangaan. Doet u mee?

Jaap van der Giessen is verantwoordelijk voor deze missionaire leergemeenschappen en vertelt u graag meer. Hij is bereikbaar via (06) 21 41 95 97 en via

j.vandergiessen@protestantsekerk.nl . Graag geeft hij antwoord op uw vragen. Ook is hij beschikbaar voor een nadere toelichting, bijvoorbeeld tijdens een bak koffie aan de keukentafel of bij een kerkenraadsvergadering.

Cursussen kerkrentmeesters

De VKB afdeling Noord Brabant en Limburg organiseert dit najaar in samenwerking met het CCBB op twee locaties in onze provincies een training Kerkrentmeester.

Als data hebben we voor de eerste cursus donderdag 3 en 17 oktober in GENDEREN, voor de tweede cursus donderdag 31 oktober en donderdag 14 november 2019 in WEERT. Maandag 25 november is er een training Kerkrentmeester voor gevorderden in WAALWIJK. De cursussen worden gegeven door de beleidsmedewerker ondersteuning CCBB Noord Brabant en Limburg.

De 1e cursus bestaat uit twee avonden van 19.30 tot 22.00 uur, met een digitale huiswerkopdracht tussendoor. Veel aspecten van het ambt van kerkrentmeester komen aan de orde in deze training. De cursus gevorderden is maar één avond. De kosten bedragen € 30,00 per deelnemer. € 15,00 voor cursus gevorderden.

Aanmelden via onderstaande link:

<https://www.protestantsekerk.nl/training/kerkrentmeesters> of
<https://www.protestantsekerk.nl/training/kerkrentmeesters-voor-gevorderden>

Schrijf u snel in, er is nog plaats. Voor Weert en Waalwijk waren zelfs nog geen aanmeldingen binnen. We zien uw opgaven met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Hr. C. W. van Tilborg (secretaris VKB)

Vergaderdata 2019-2020

Moderamen	Breed Moderamen	Classicale vergadering
		9/10/2019
24/10/19	5/11/19	
21/11/19	3/12/19	29/1/2020
30/01/20	11/2/20	
12/3/20	24/3/20	
14/5/20	26/5/20	10/6.20
25/6/20	7/7/2020	
3/9/20	15/9/20	7/10/20

15/10/20	27/10/20	
19/11/20	1/12/20	

Een vriendelijk verzoek aan scribae van kerkenraden. Wilt alle zaken waarvoor het Breed Moderamen van de classis toestemming moet verlenen uiterlijk 14 dagen voor de [classis-scriba-noord-brabant-limburg-reunion-wallonne](#) vergadering van het Breed Moderamen digitaal sturen naar de scriba. Zijn e-mailadres is: @protestantsekerk.nl

Bij vacatures weten de leden van kerkenraden goed dat er een solvabiliteitsverklaring bij het CCBB aangevraagd moet worden om toestemming te krijgen om een nieuwe predikant te beroepen. Minder bekend is dat ook een aanvraag ingediend moet worden bij het Breed Moderamen. Het BM heeft de taak te onderzoeken of er ook naar samenwerking gekeken is met andere gemeenten in geval van een beperkte werktijdfactor.

Als u een vraag hebt wat het kerkelijk werk betreft, kunt u terecht bij de afdeling gemeeteondersteuning van het LDC in Utrecht. Het telefoonnummer is (030)8801880. U kunt daar met elke vraag terecht. Het uitgangspunt is dat u binnen 48 uur (op werkdagen) een bruikbaar antwoord krijgt.

Classicale vergadering

De eerstvolgende classicale vergadering is woensdag 9 oktober 2019. Deze wordt gehouden in de Bethelkerk, Maaspoort 30, 6001 BP Weert. Aanvang 19.30 uur. Degenen, die deze vergadering als gast willen bijwonen, zijn van harte welkom. Wel even graag opgeven bij de scriba.

De leegstaande pastorie verhuren, dat kan maar.....

Naast de leegstand van kerken kennen we inmiddels ook het begrip leegstand van de pastorie. Het één volgt vaak na het ander. Is het probleem bij de invulling van de leegstaande kerk in de regel groot. Bij de pastorie ligt dat een stuk eenvoudiger, zou je op het eerste gezicht zeggen. Gewoon verhuren, eerst tijdelijk en komt er geen predikant meer in beeld dan voor langere of zelfs onbepaalde tijd.

Maar pas op. Bij verhuur van de pastorie kunnen er uit onverwachte hoek problemen opduiken. Allereerst kan bewoning door een ander dan de predikant in strijd zijn met het bestemmingsplan. Dit is het geval als in het bestemmingsplan de pastorie als dienstwoning is aangeduid. Dan is bewoning door anderen dan de predikant en zijn of haar gezin niet toegestaan. Het is zaak om dat voor het afsluiten van de huurovereenkomst na te gaan. Dat kan door bij de burgerlijke gemeente te informeren of het bestemmingsplan op internet op te zoeken. Als er strijd is met het bestemmingsplan dient dit eerst gewijzigd te worden. Tot die tijd mag er niet in de pastorie gewoond worden.

In de tweede plaats dient de brandverzekering van de pastorie geïnformeerd te worden over de wijziging van het gebruik. De verandering van gebruik zal op zichzelf geen bezwaar opleveren, maar als verzuimd wordt de wijziging door te geven aan de brandverzekering kan dat bij een calamiteit op grote problemen stuiten bij de acceptatie van de schade.

Leegstaande pastoriën, zeker de wat grotere, worden nogal eens hergebruikt voor het vestigen van kinderdagverblijven of huisvesting van kinderen/jongvolwassenen met een (lichte) beperking. In dat geval geldt het bovenstaande natuurlijk ook, maar dan komt er nog bij dat het pand aan de dan geldende brandveiligheidsvoorschriften moet voldoen. Wat er precies aan maatregelen genomen moet worden, hangt af van de het aantal bewoners en de mate van hun beperking. Informatie hierover kan bij de veiligheidsofficier van de brandweer worden gevraagd. Er zijn ook bureaus die in brandveiligheid en voorlicht daarover zijn gespecialiseerd.

Als een pastorie verkocht wordt dan mag de koper niet zonder meer in de pastorie gaan wonen, want ook dat kan strijd met het bestemmingsplan opleveren. Natuurlijk is het voor risico van de koper, maar er geldt in geval van verkoop voor de verkoper een informatieplicht. Dat kan betekenen dat de verkoper de koper moet informeren dat de pastorie een dienstwoning is en dat bewoning niet geoorloofd is omdat het bestemmingsplan bewoning door een ander dan de predikant niet toestaat.

Mr. J. Versluis, ccbb

“Maal en Verhaal” tijdens Open Kerkendag in Waalre

“Is dit ook kerk?” was het thema van de Open kerkendag op zondag 15 september in Waalre. De middag was georganiseerd door de Protestantse en de Rooms-Katholieke kerk samen. Een van de onderdelen was “Maal en Verhaal”. Tussen 17.00 en 19.30 uur waren bezoekers welkom om deel te nemen in een ruimte van de Agnus Dei-kerk. Er waren acht tafels gedekt; aan elke tafel zaten vertegenwoordigers van een diaconale of sociale activiteit in Waalre. Er waren vertegenwoordigers van onder andere de Voedselbank, het Diaconaal Noodfonds Waalre, het Repair Café, het Steunpunt Vluchtelingen Waalre en nog vier andere diaconale organisaties.

Er werd een eenvoudige maar heerlijke 3-gangen maaltijd geserveerd, voorbereid door een groep vrijwillige koks en hulpkoks. Na elke gang rouleerden de mensen aan de tafels. De opzet was zeer geslaagd; er zijn ongeveer vijftig mensen geweest. Mensen van verschillende hulpverlenende organisaties hebben elkaar (en elkaars organisaties) leren kennen. Het was mooi om als kerk op deze manier bij te dragen aan de onderlinge verbondenheid in Waalre.

Voor een kort verslag van de complete kerkendag zie <https://adkerk.nl/kerkendag-15-september/>

Cees van der Marel

Kerken willen mensen samenbrengen

Dirk de Wachter en Yvonne Zonderop helpen zoeken naar een zinvol leven

De protestantse en rooms-katholieke kerken in de classis en het bisdom Den Bosch ontvangen de Vlaamse psychiater Dirk de Wachter en journaliste Yvonne Zonderop op maandag 20 januari 2020 in de Grote Kerk van Den Bosch. Thema is 'De druk van geluk - zoektocht naar een zinvol leven'. Dirk de Wachter publiceert in oktober zijn boek 'De kunst van het ongelukkig zijn' en vertelt daarin hoe obsessieel we op zoek zijn naar

geluk. Die zoektocht doen we individueel, waardoor we steeds moeilijker kunnen omgaan met wat ons ongelukkig maakt. De ware zin van het leven ligt in de verbinding met de ander.

Journaliste Yvonne Zonderop ziet een hernieuwde functie voor geloofsgemeenschappen, wanneer zij weer stilstaan bij de verbindende verhalen, die ons allemaal gevormd hebben in onze cultuur. Zij vertelt daarover naar aanleiding van haar boek 'Ongelofelijk. De comeback van religie'.

De avond begint om 19.00u met een vesper in de Sint-Janskathedraal. De lezingen en het gesprek erover beginnen om 20.00u in de Grote Kerk, Kerkstraat 20, Den Bosch. Entree is gratis. Na afloop is er een collecte ter bestrijding van de kosten.

GELOOF

HOOP

LIEFDE